ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಆರು ಹಿತವರು ನಿಮಗೆ ಮೂರು ಮಂದಿಗಳೊಳಗೆ

Ref.: Haridasa Hrudaya, by Dr. A.B. Shamachar, published by Srimadwagrantha Prakashana, Bengaluru – 26 (2016), page No. 102.

ಆರು ಹಿತವರು ನಿಮಗೆ ಮೂರು ಮಂದಿಗಳೊಳಗೆ ?
ನಾರಿಯೊ ಧಾರಿಣಿಯೊ ಬಲು ಧನದ ಸಿರಿಯೊ ? || ಪ ||

ಅನ್ಯರಲಿ ಜನಿಸಿರ್ದ ಅಂಗನೆಯ ಕರೆತಂದು
ತನ್ನ ಮನೆಗವಳ ಯಜಮಾನಿಯೆನಿಸಿ
ಭಿನ್ನವಲ್ಲದಲರ್ಧ ದೇಹವೆನಿಸುವ ಸತಿಯು
ಕಣ್ಣಿನಲಿ ನೋಡಲಮ್ಮಳು ಕಾಲವಶದಿ || 1 ||

ಮುನ್ನ ಶತಕೋಟಿ ರಾಯರುಗಳಾಳಿದ ನೆಲವ
ತನ್ನದೆಂದೆನುತ ಶಾಸನವ ಬರೆಸಿ
ಬಿನ್ನಣದ ಮನೆಕಟ್ಟಿ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಳವಿಕ್ಕಿ
ಚೆನ್ನಿಗನಸುವಳಿಯೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವರು || 2 ||

ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯವಹರ ನೃಪಸೇವೆ ಕುಶಲಗತಿ
ಕ್ಷುದ್ರತನ ಕಳವು ಪರದ್ರೋಹದಿಂದ
ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೆ ಗಳಿಸಿ ಸಿಕ್ಕಿದಂಥರ್ಥವನು
ಸದ್ಯದಲ್ಲಾರು ಉಂಬುವರು ಹೇಳು ಮನುಜ || 3 ||

ಶೋಕವನು ಗೈಯುವರು ಸತಿಸುತರು ಬಾಂಧವರು
ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಅರ್ಥ ವ್ಯರ್ಥ
ಲೋಕದೊಳು ಗಳಿಸಿರ್ದ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳೆರಡು
ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಸಂಗಡ ಬಾಹೋದಲ್ಲದೆ || 4 ||

ಅಸ್ಥಿರದ ದೇಹವನು ನೆಚ್ಚಿ ನಂಬಿರ ಬೇಡ
ಸ್ವಸ್ಥದಲಿ ನೆನೆ ಕಂಡ್ಯ ಹರಿ ಪಾದವ
ಚಿತ್ತದೊಳು ಶುದ್ಧಿಯಿಂ ಪುರಂದರವಿಠಲನೇ
ಉತ್ತಮೋತ್ತಮನೆಂದು ಸುಖಿಯಾಗು ಮನುಜ || 5 ||

ಆರು ಹಿತವರು

ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ ದಾಸರು ಜನರ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ, ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲೆಂದು ಅವತರಿಸಿ ಬಂದ ಮಹಾತ್ಮರು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ನಮಗೆ ಯಾವುದು ಸರಿ - ತಪ್ಪು ಎಂಬ ಅರಿವು ಸಾಲದು. ಹಿತ - ಅಹಿತಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಯಾವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವರು.

ಆರು ಹಿತವರು ನಿಮಗೆ ಮೂರು ಮಂದಿಯೊಳಗೆ ।
ನಾರಿಯೋ ಧಾರುಣಿಯೋ ಬಲುಧನದ ಸಿರಿಯೋ ॥

ಇಲ್ಲಿ ದಾಸರು ಮೂರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (ನಿತ್ಯ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು) ಬಳಸಿ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿರುವರು. ಹೆಣ್ಣು - ಭೂಮಿ - ಸಂಪತ್ತು ಇವು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ ? ಬೇಕು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಒಂದೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೊಗಸಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ನಿತ್ಯ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವರು. **"ಇರಬೇಕು – ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು .... "** ಎಂದಂತೆ ಅವಶ್ಯವಾದಷ್ಟಿದ್ದು ಅದರ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆನ್ನುವರು.

ಬೇರೆ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಧಾರೆಯೆರೆಯುವ. ರಾಣಿಯನ್ನಾಗಿಸುವ. ಅರ್ಧಾಂಗಿಯನ್ನಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮೆರೆಸುವ. ಆದರೆ ಅವನು ಸತ್ತಾಗ ಜೊತೆ ಬಾರಳು. ಹೆಣವನ್ನೂ ನೋಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಳು. ಇಂಥ ನಾರಿ ಹಿತವಳೇ ? ಎನ್ನುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡೆ **'ಸತಿಸುತರಿರಬೇಕು ಅತಿ ಮೋಹ ಬಿಡಬೇಕು'** ಎಂದದ್ದು. ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರು ಸೆಣದಾಡಿ - ಹೋರಾಡಿ ಗಳಿಸಿದ ನೆಲ ಸಿಂಹಾಸನಾದಿಗಳು, ತಮ್ಮವೆಂದು ಶಾಸನ ಬರೆಸುವರು. ಆದರೇನು ಸತ್ತರೆ ಇವು ಯಾವುವೂ ಹಿಂದೆ ಬಾರವು. ಇವನನ್ನೇ ಹೊರಹಾಕುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ದಾಸರೆಂದರು **'ನೆಚ್ಚದಿರು ಈ ಭಾಗ್ಯ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ'** ಎಂದು. ಇನ್ನು ಕಪಟ ವಂಚನೆಗಳಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಧನಾದಿ ಸಂಪತ್ತು ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಿ ಗಳಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತು ಕಳವಾದರೆ - ನಷ್ಟವಾದರೆ, ಗತಿಯೇನು ? ಅಥವಾ ಕೂಡಿಟ್ಟರೂ ಉಂಬವರು ಅನ್ಯರೆ ಅಲ್ಲವೆ ? ಈ ಮೂರನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮುನ್ನ ಯೋಚಿಸಿ ಎನ್ನುವರು**.** **'ಜೊತೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಅರ್ಥ ವ್ಯರ್ಥ'** ಎನ್ನುವರು.

ದಾಸರು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಆಡಿದ ಮಾತು

ಅಸ್ಥಿರದ ದೇಹವನು ನೆಚ್ಚಿ ನಂಬಿರ ಬೇಡ
ಸ್ವಸ್ಥದಲಿ ನೆನೆ ಕಂಡ್ಯ ಹರಿ ಪಾದವ
ಚಿತ್ತದೊಳು ಶುದ್ಧಿಯಿಂ ಪುರಂದರ ವಿಠಲನೇ
ಉತ್ತಮೋತ್ತಮನೆಂದು ಸುಖಿಯಾಗು ಮನುಜ ॥

ಸ್ಥಿರವಲ್ಲದುದನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಕೆಡದಿರು ಎಂದರು. ಸ್ಥಿರವಾದ ನಿತ್ಯ ಸುಖ ಶಾಂತಿ ನೀಡುವ ಶ್ರೀಹರಿಯ ನೆನೆ ಕಂಡ್ಯ ಮನುಜ ಎಂದು, ಅವನೇ ಸರ್ವಸ್ವವೆಂದು ಭಜಿಸೆಂದು ಹಿತನುಡಿದರು.

* * * * * *

ಲೇಖಕರು: Dr. A. B. ಶಾಮಾಚಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು (ಲೇಖಕರ ಅನುಮಾನತಿಯೊಂದಿಗೆ).